

Sektorvise klimahandlingsplaner

Innspill fra Statsbygg, 23.11.2006

Zdena Cervenka, seniorrådgiver miljø
Plan og utredning

Hvem er byggenæringen?

- Samlet verdikjede med om lag 320 000 ansatte, og verdiskaping som utgjør nær 10% av landets totale
- **En 40%-næring:** bygningsmassen står for ca. 40% av den samlede energibruken i Norge. Mesterparten av energiforbruket er knyttet til oppvarming, hvorav om lag 70% er basert på elektrisitet.
- **10-15%** av Norges totale klimagassutslipp
- **Størst vekst i energiforbruket** de siste 30 årene: Energibruken var 72 TWh i 1998, 84 TWh i 2005...
- **Konverteringspotensialet** til fornybar energi er anslått til 15 TWh
- **Statsbygg:** Norges største statlige eiendomsaktør i sivil sektor. Forvalter mer enn 2,2 mill. m² eiendom til en verdi av ca. 18 milliarder kroner. Forvaltningsbedrift under FAD

Hvordan kan byggenæringen bidra?

To veier:

- frigjøre elektrisitet og olje gjennom omlegging til bruk av ny fornybar energi til varme og kjøling
- å redusere det samlede energiforbruket (behovet) i bygninger

I tillegg:

- integrere energiplanlegging i arealplanleggingen: energisystem vurderes i sammenheng med bebyggelsen, og omvendt bygninger lokaliseres og utformes for å oppnå mest mulig effektivt energisystem

Barrierer for energiomlegging og -effektivisering

- Dagens **politiske rammebetingelser** for energiomlegging og for energi- og klimamål fremstår noe uklart og fragmentarisk. Uklart hvilke mål som er utgangspunktet for de ulike virkemidlene. Målkonflikter?
- **Ansvaret** for regelverk, lover og forskrifter som har betydning for energibruken og klimagassutslipp i BAE-næringen er fragmentert og fordelt mellom flere fagdepartementer og direktorater. **Lite koordinering** mellom ulike offentlige etater?
- **Manglende kunnskap og kompetanse.** Men: en heving av kunnskapsnivået vil kunne resultere i at *lønnsomhet* blir den vesentligste årsaken (barrieren) til at potensialet ikke realiseres
- **Dårlig lønnsomhet** og det faktum at "produsenter og selgere" i bygge- og eiendomsmarkedet ikke har en direkte økonomisk egeninteresse i energieffektive bygg
- **Konservativ næring!**

Behov for virkemidler og tiltak...

1. **Overordnet politikk** for hvordan ulike og evt. motstridende politiske mål for nasjonal energibruk, omlegging og reduksjon av klimagassutslipp skal veies i forhold til hverandre, og i hvilken grad og hvordan miljøhensyn skal integreres. Utforme en *nasjonal strategisk ramme* som kan motvirke at mulige interessekonflikter bygges inn i og opprettholdes gjennom virkemiddelutforming og implementering.
2. **Sterkere samordning** mellom berørte offentlige etater og institusjoner
3. **Færrest mulig** – og ideelt sett én inngang – til det offentlige systemet for sluttbrukere og berørte aktører i byggenæringen

Behov for virkemidler og tiltak...

4. Byggenæringen bør vurderes **opprettet som egen sektor** for klimahandlingsplaner
5. Effektive **endringer i ansvars- og tilsynsregimet** er nødvendige. Skjerpet kravnivå vil ikke alene føre til at de ønskede energi- og klimamål innfris (TEK fra 1987 ikke overholdt!)
6. **Koordinert og styrket innsats i byggenæringen** for å stimulere og motivere alle ledd og alle aktører til en aktiv adferdsendring og innføring av ny praksis – jf. næringens forslag om opprettelse av et lavenergiprogram for bygg

Behov for virkemidler og tiltak...

7. Obligatorisk årlig **CO2-rapportering** for *alle* næringsbygg over en viss størrelse
8. **Påbud** om at alle *offentlige* bygg skal konvertere utrangerte oljekjeler til biokjeler
9. **Ny Kongelig resolusjon** om at alle nye offentlige bygg skal ta i bruk nye fornybare energikilder til oppvarming. (Formuleringen i kommende TEK er for svak, man vil kunne "snike" seg unna)
10. **Analyse av hvilke klimatiltak** som er mest lønnsomme (både for staten og den enkelte aktør) å gjennomføre
11. Diskusjon/politisk beslutning om **hvordan** ulike energikilder skal **vektes**
12. Gjennom **FoU** utvikle nødvendig verktøy

Behov for virkemidler og tiltak.

13. Enovas mandat bør utvides og endres. Behov for (rullerende) mekanismer eller prosedyrer som kan sikre:

- - en nødvendig **evaluering og løpende vurdering** av hensiktsmessigheten av både mål og midler
- - **læring og tilbakeføring av kunnskap og erfaringer** fra bransjer og sluttbrukere, bla. gjennom systematisk innhenting av erfaringer fra berørte aktører
- - endring av instruksen i Energifondet mht. en opprettelse av **låne- og garantiordninger** for energiomlegging og -effektivisering i bygg
- - å ta hensyn til de "flinke" i klassen også - **differensiere** tiskuddsordningen
- - **mindre byrokrati** enn tilfelle er i dag!